

Prosvetni tajnik Bell razveljavil odredbo o dvojezičnih šolah

WASHINGTON, D.C. — Prosvetni tajnik Reaganove administracije T. H. Bell je razveljavil odredbo, po kateri so prisiljeni uvesti dvojezične šole vsi šolski sistemi, v katerih je najmanj 25 šolo-obveznih otrok, ki ne govorijo angleškega jezika.

Ako bi odredba ostala veljavna, so izražali v tajništvu, bi stala prizadete šolske sisteme najmanj milijardo dolarjev. Bell je rekel, da je bila odredba nemogoče komplicirana, vrh tega neizvedljiva. Preveč je takšnih nesmiselnih odredb zvezne vlade, je pripomnil Bell, in jih je treba odpraviti. Predsednik Reagan docela soglaša s sklepom o ukinitvi prisiljenih dvojezičnih šol.

Tajništvo meni, da je v ZDA okrog 3,5 milijona šolo-obveznih otrok, ki znajo malo ali nič angleščine. Od teh jih je približno 70 odstotkov špansko govorečih. Veliko je tudi otrok kitajskega, korejskega, vietnamskega in kambodžanskega rodu, ki ne znajo angleščine in zato imajo posebne težave v angleško poslušajočih šolah.

Pred 7 leti se je Vrhovno sodišče ZDA odločilo, da so res zastopljeni otroci, ki ne govorijo angleščine, in da je to bilo nezakonito po veljavnih ameriških zakonih. Sodišče pa ni povedalo, na kak način naj bi šolski sistemi v ZDA odpravili to zastopljanje. Prosvetno tajništvo je skušalo urediti zadevo s svojo odredbo, katero je Bell sedaj razveljavil.

Strokovnjaki svetlovali nadaljevanje pogajanj SALT med ZDA in ZSSR

WASHINGTON, D.C. — Komisija 29 zunanjepolitičnih strokovnjakov pod vodstvom bivšega guvernerja države Pennsylvanije Williama Scrantona je poročala senatnemu odboru za zunanje zadeve, da je nadaljevanje pogajanj o omejitvi oboroževalne tekmice med ZDA in ZSSR koristno za Združene države.

Komisija je ugotovila, da sta velesili enako močni na področju jedrskega orožja, da pa Sovjeti očitno prednjačijo v tkzv. "konvencionalnem" oboroževanju. Administracija Ronalda Reagana naj bi si torej prizadevala za okrepitev konvencionalnih vojaških sposobnosti ZDA, ne da bi pri tem pozabila na nujnost razvoja jedrskega oboroževanja.

Med drugim je komisija svetovala novi administraciji, naj nadaljuje s prepovedjo izvoza žitaric Sovjetski zvezi. Znano je namreč, da Reagan ni naklonjen temu ukrepu ter da pritiskajo na predsednika mnogi republikanski senatorji in kongresniki, ki predstavljajo žitorodne zvezne države in ki zahtevajo ukinitve ukrepa.

Poročilo komisije bodo izročili tudi novemu tajniku za zunanje zadeve Aleksandru Haigu.

Novi grobovi

Edward Simoncic

Umrli je 65 let stari Edward Simoncic, vdovec po pok. ženi Ann, roj. Simunic, oče Joanne Belle, Lorette in Josepha, 5-krat stari oče, brat Adolpha, Mary Crtalic ter pok. Josepha in Rudolpha, zaposlen do svoje upokojitve kot strojnik pri Eaton Axle Co. Pogreb bo iz Zak. pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. jutri, v četrtek, ob 9.30, v cerkvi sv. Vida ob 10, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Mary Koncan

Včeraj, 3. februarja, popoldne je v Aristocrat West negovališču po 2-mesečni bolezni umrla 88 let stara Mary Koncan, ki je bivala do nedavnega na 6718 Edna Ave., rojena Rebolj v Preserju, Slovenija, od koder je prišla v ZDA leta 1914, vdova po pok. možu Franku, mati Franka B. in Frances Zadel (Edna Ave.), sestra Caroline Podlesny in pok. Frances Karish, članica ADZ št. 4 in SZŠ št. 25. Pogreb bo iz Železovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v petek, 6. februarja, ob 9, v cerkev sv. Vida ob 10, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo samo jutri, v četrtek, popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9.

Obmejna vojna med Perujem in Ekvadorjem končala po 5 dneh

LIMA, Peru. — Obmejna vojna med Perujem in Ekvadorjem, ki je izbruhnila pretekli teden, je že končana. Obe strani sta pristali na premirje in na ustanovitev posebne mednarodne komisije, ki bo nadzorovala premirje. V tej komisiji bodo sodelovale ZDA, Brazilija, Argentina in Čile. Predstavniki teh držav se že sestajajo v brazilskem glavnem mestu Brasilia.

Peru in Ekvador pa nista našla skupnega jezika glede tega, kako rešiti spor, ki je

Zadnje vesti

• Washington, D.C. — Casper W. Weinberger, obrambni tajnik Reaganove vlade, je izjavil na svoji prvi tiskovni konferenci po prevzemu dolžnosti, da predvideva za ZDA večjo vlogo na Srednjem vzhodu. Poudaril je potrebo, da so odnosi med Združenimi državami in Savdsko Arabijo najboljши, prav tako da morajo biti odnosi med ZDA in Izraelom tesni. Med drugim je Weinberger menil, da moramo v ZDA začeti z izdelovanjem "nevtropske" bombe.

• Varšava, Polj. — Voditelj komunistične partije Stanislaw Kania je napadel delavsko organizacijo Solidarnost in jo označil za opozicijsko politično stranko. Kljub nedavnemu delnemu sporazumu med režimom in Solidarnostjo, napetost na Poljskem raste. Sovjetske zveze je zopet povečala pritisk na Poljake, Kania in drugi vodilni člani politbiroja pa stopnjujejo svoje besedne napade na Solidarnost in druge oporeniške skupine.

• Washington, D.C. — Predsednik Ronald Reagan bo obiskal zvezni kongres danes in pojasnil kongresnikom, kako in kje namerava manjšati izdatke zvezne vlade. Jutri zvečer bo predsednik govoril o tem po televiziji.

• Washington, D.C. — Včeraj je zvezni senat potrdil Raymonda J. Donovanana za tajnika za delo v Reaganovi administraciji. S to potrditvijo je sestava Reaganovega kabineta popolna. Težava pri potrditvi Donovanana je bila v tem, da so nekatere priče trdile, da je bil nekoč povezan z gangsterji.

nastal zaradi nezadovoljnosti Ekvadorja s sedanjo mejo med obema državama.

• Ekvadorska vlada trdi, da je ta meja, ki jo je odredila mednarodna pogodba pred 39 leti, nepravilna. Perujci pa seveda trdijo, da je meja ne samo pravilna, marveč mednarodno veljavna.

Reagan: Ameriške enote v Južni Koreji bodo še varovale premirje

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Ronald Reagan se je sestal z južnokorejskim predsednikom Čunom du-Hvanom v Beli hiši. Po sestanku je Reagan izjavil, da ZDA ne bodo odpoklicale do 39.000 vojakov, ki jih imajo nameščene v Južni Koreji, večinoma vzdolž črte premirja med Južno in Severno Korejo.

Predsednik Jimmy Carter je namreč rekel, da bodo ZDA začele zmanjševati število teh vojakov, kar je vzemirilo južnokorejsko vlado. Odnosi med to vlado in Carterjevo vlado niso bili dobri.

Predsednik Reagan je hotel začeti na novo z Južnimi Korejci in je menda tudi uspel. Med pogovorom s predsednikom Čunom Reagan ni omenil problema kršitve človečanskih pravic v Južni Koreji, kar je Carterjeva vlada močno in ponovno kritizirala.

Predstavniki tajništva za zunanje zadeve je rekel novinarjem, da želi nova administracija gledati naprej in ne nazaj.

Pred prihodom v ZDA je Čunova vlada podvzela nekatere ukrepe, ki so olajšali položaj glede njenega nedemokratskega značaja. Ukinila je izredno stanje v državi, razpisala nove predsedniške volitve ter spremenila smrtno kazen, izrečeno nad glavnim oporečnikom Kimom Dae-jungom na dosmrtno ječo.

Predsednik Čun je tudi obiskal prostore zveznega kongresa, kjer so ga kongresniki in senatorji toplo sprejeli.

VREME

Spremenljivo oblačno danes in hladno z možnostjo naletavanja snega do enega inč. Najvišja temperatura okoli 15 F. Jutri pretežno sončno in nekaj toplejše. Najvišja temperatura okoli 24 F.

Poravnajte naročnino pravočasno!

GENERAL MOTORS CORP. POSLUJE Z IZGUBO; PRI CHRYSLER MANJŠE PLAČE

DETROIT, Mich. — General Motors Corp., največja ameriška izdelovalka avtomobilov, je objavila poročilo, v katerem poroča, da je lani poslovala z izgubo v znesku 763 milijonov dolarjev. To je prvič v zadnjih 60 letih, da je GMC poslovala z izgubo. Niti v 30-tih letih, ko je bil v zgodovini ZDA najhujši gospodarski zastoj, se ni zgodilo, da bi imela GMC finančno izgubo v poslovnem letu.

Ostale tri ameriške izdelovalke avtomobilov bodo objavile poročila o svojem poslovanju v letu 1980 prihodnji teden. Poznavalci avtomobilске industrije napovedujejo, da bodo vse priznale, da so poslovale z izgubo lani.

Načelnik GMC Roger B. Smith in predsednik te firme F. James McDonald sta pripisala slabe lanske letošne rezultate visoki obrestni meri na posojila, ki jih potrebujejo kupci avtomobilov, visoki stopnji inflacije v ZDA in tujni ter splošnemu gospodarskemu zastoju v ZDA in po svetu. Prav tako je vplivalo na rezultate GMC dejstvo, da so se kupci zanimali za manjše avtomobile, ki porabijo sorazmerno malo bencina. S ponudbo takšnih avtomobilov pa še vedno prednjačijo Japonci.

Prednost Japoncev pa bo kratkotrajna, napovedujejo pri GMC in drugih ameriških avtomobilskih tovarnah. Ameriške firme že izdelujejo slične avtomobile in pri tem tudi uporabljajo naj sodobnejšo tehnologijo.

Manjše plače

Delavci finančno skrajno prizadete Chrysler Corp. so na tajnem glasovanju potrdili sporazum, ki so ga dosegli predstavniki Unije avtomobilskih delavcev in vodstva Chryslerja, po kateri bodo prejemale manjše plače ka-

kor doslej. Povprečna plača vsakega delavca bo znižana za okrog 13 odstotkov, seveda postopoma, v naslednjih dveh letih.

Glasovanje je bilo 59 odstotkov za novo delovno pogodbo, 41 proti. Delavci so vedeli, da brez odobritve pogodbe bi Reaganova vlada ne odobrila garancije novega posojila v znesku 400 milijonov dolarjev. Brez tega posojila pa bi bila Chrysler Corp. kmalu prisiljena za vedno zapreti svoja vrata, vsi delavci pa bi bili ob službo.

Ako bo Chrysler Corp. še poslovala v letu 1982, bo njen delavec zaslužil povprečno 3 dolarje manj na uro, kakor bo zaslužil delavec pri GMC ali Ford.

To je prvič v zgodovini UAW, da je pristala na vidno razliko v plačah delavcev, zaposlenih pri GMC, Chrysler in Ford. Predstavniki unije je pa rekel, naj ne mislijo v vodstvih drugih avtomobilskih podjetjih, da bo UAW pripravljena pristajati na slična zmanjševanja delavskih plač tudi pri njih. Chrysler Corp. je enkratna izjema, je poudaril.

Sodnik odložil začetek sojenja dveh Hrvatov zaradi bolezni priče

CLEVELAND, O. — Okrajni sodnik Bernard Friedman je odložil za nedoločen čas začetek sodne obravnave zoper dva Hrvata, obtožena, da sta pripravila atentat na Josepha Lasica, lastnika gostilne na St. Clair Ave.

Sodnikov ukrep je bil nujen, ker je priča William Reidihaler v bolnici. Reidihaler je policist v Clevelandu in je sodeloval v preiskavi zoper obtožena Hrvata. Reidihaler je bil ustreljen in huje ranjen v izvrševanju službenih dolžnosti z zvezi z drugo zadevo.

Obtoženca sta 34 let stari Vinko Logarusic z 1082 E. 82 St. in 30 let stari Milan Butina z 1097 E. 74 St. Logarusic je bil osumljen, da je nastavljal bombo, ki je razdejala prostore Tivoli Enterprises v SND na St. Clair Ave. marca 1979. leta. Glede tega dejanja pa ni bil nikoli obsojen na sodišču.

Tretja oseba, povezana v zadevi okoli gostilničarja Lasica, je 25 let stari Gaines A. Buttry, ki je stanoval skupaj z Butino. Buttry je priznal svojo krivdo in bo pričal proti Logarusicu in Butini.

V Avstraliji trpijo izredno hudo sušo

CANBERRA, Avstr. — Seaverni deli Novega Južnega Walesa in zahodni deli Queenslanda so močno prizadeti zaradi najhujše suše v tem stoletju.

Suša je povzročila zmanjšanje pridelka pšenice. Avstralski kmetovalci so zaskrb-

Iz Clevelanda in okolice

Prvi Slovenski folklorni festival v Ameriki—

Slovenski folklorni inštitut organizira prvi Slovenski folklorni festival v Ameriki, ki bo v soboto in nedeljo, 4. in 5. julija letos in sicer na Slovenski pristavi. K sodelovanju na tej kulturni prireditvi so vabljeni vsa društva, organizacije in posamezniki iz ZDA in Kanade. Za informacije ali prijave se obrnite na naslov: Slovenski folklorni inštitut, P.O. Box 17359, Euclid, Ohio, 44117 ali pa pokličete tel. (216) 951-1782.

V predprodaji—

Vstopnice za prireditve "Pesem, raj in še kaj", ki jo organizirajo Fantje na vasi in bo v SND na St. Clairju v nedeljo, 15. februarja, ob 3.30 popoldne, so v predprodaji pri: Baragov Dom, Petričeva brivnica na E. 185 St., Tony's Polka Village, James Slapnik Jr. Florists na St. Clair, Frank Sterletovo gostišče na E. 55 St., imajo jih pa tudi člani Korotana, Fantov na vasi in Kresa. Prav tako se morete obrniti na tel. 432-2041. Vstopnina je \$4.

Krofi naprodaj—

Članice Oltarnega društva fare sv. Vida bodo prodajale svoje okusne krofe to soboto v družabni sobi svetovidskega avditorija.

Nova stanovanjka—

Ga. Mary Mesojedec s 17911 Lake Shore Blvd. se je preselila v Slovenski dom za ostarele na 18921 Neff Rd.

Rojstvo—

Včeraj se je g. Davidu in ge. Amy Trenton rodila ljubka hčerka. David in Amy imata tri hčerkice. David Trenton je mestni odbornik 32. varde. Iskrene čestitke!

Prodaja krovov pri Mariji Vnebovzeti—

Članice Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave. bodo prodajale krofe v soboto in nedeljo, 7. in 8. februarja. Začetek prodaje v soboto ob 1. popoldne, v nedeljo pa po vsaki sv. maši. Pridite!

Dobitke so prejeli—

Na kartni zabavi Materinskega kluba pri Sv. Vidu, ki je bila 25. januarja, so dobitke prejeli naslednji: prva nagrada afgan Dorothy Sank, pijača Marie Ogrinc, cap-scarf Mollie Frank, vest Frank Paleter, baby afgan Frances Godic, cap-scarf Nancy Laghtner.

Tiskovnemu skladu—

G. Stefan Novak, Scarborough, Ont. je daroval \$10 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

G. F. Kristan, Timmins, Ont. je prav tako daroval \$10 v naš tiskovni sklad.

Obema rojakoma iz Kanade naša iskrena hvala lepa!

U.S.S. koncert—

V nedeljo priredi U.S.S. godba svoj tretji vsakoletni koncert v SND na St. Clair Ave. Koncert se bo začel ob 3.30, pred koncertom pa se bodo udeležile svojevrstnega "pevneškega tekmovanja" mnoge Slovenke.

Ijeni nad možnostjo prave katastrofe, če tudi v prihodnjem poldrugi mesecu ne bo deževalo.

Udbaš Ribičič spreminja barvo?

god, potem pa ponovno pribil, da je treba vsakemu občanu povedati, da jutri še ne bo raja (čeprav ga obljubljajo že 40 let), ampak da se bo moral vsak občan prilagoditi sedanji realnosti... To sicer ne pomeni ustavitve gospodarskega razvijanja, ker ga bo pa še treba iskati po drugi poti, ne po pretekli.

Ta Ribičičev intervju za Start je seveda povzročil dokajšnje ostro negotovanje v visokih partijskih krogih. To negotovanje ga je prisililo, da je moral "popravljal" svoje izjave v partijskem glasilu "Borba" iz Beograda.

V izjavi v "Borbi" z dne 20. decembra 1980 je Ribičič izrecno poudaril, da so bile njegove trditve v Startu o političnem in gospodarskem položaju v državi popolnoma osebne značaja in da zato nima nihče pravice iz teh izjav delati kakšne preveč po-

membne zaključke.

V tem drugem intervjuju pa Ribičič ni preklical svojih trditve v Startu, pač je očital svojim partijskim tovarišem preveliko občutljivost za kritiko.

Znova je branil svojo tezo o potrebi močne federalne vlade, a pripomnil, da s tem neče predlagati nobenih sprememb, ampak da hoče poudariti, da mora biti vsako dobro delo opravljeno še boljše.

V "Borbi" Ribičič tudi toži, da kakor hitro kdo samo omeni, da bi bile morda potrebne kake spremembe ali popravki, narodi takoj sklepanje, da nekaj ni v redu.

Na reporterjevo mnenje, da mnogi ljudje po intervjuju v Startu menijo, da je orisal sedanji položaj v državi v zelo črnih barvah, je Ribičič odgovoril, da so taki zaključki možni, toda to vprašanje naj

"ostane kar odprto, dokler ne bodo izvršene skupne objektivne ocene".

So namreč v Jugoslaviji ljudje, ki pravijo, da je sedanji položaj dober, drugi menijo, da je bolj slab kot dober in tretji trdijo naravnost, da je zanič.

Vsa ta mnenja se v glavnem tičejo gospodarskega položaja; toda so tudi nekateri istega mnenja o političnem položaju, zato bo treba, je zaključil Ribičič, skupnih naprov za čimprejšnje izboljšanje.

S. S.

(Urednik AD: V petek bom začel obravnavati vsebino Ribičičevega referata na seji republiškega komiteja SZDL Slovenije, ki ga je podal 21. januarja. Njegov govor je zanimiv predvsem zato, ker pojasnjuje, o kakšnih zadevah trenutno razpravljajo v slovenskem partijskem vrhu.)

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 15 Wed., Feb. 4, 1981

Bilo je pričakovati

II.

Zanimivo je, da Vekoslav Grmič v svojih člankih v "Znamenju" pozna in citira le slične teologe, ki se mu zdijo "napredni", ostalih teologov zahodnega sveta pa skoraj nikdar ne navaja; od papežev pozna Janeza XXIII., nekoliko Pavla VI., sedanjega papeža le malo ali nič. Saj se o njem v svojem intervjuju izraža, da ni informiran, da pozna le Poljsko in njen katolicizem. O Poljaki pa pravi: "Niso katoliki zaradi nekega globokega religioznega prepričanja, temveč so katoliki zato, ker so Poljaki." Tudi Janez Pavel II. "kot papež pozna samo poljsko Cerkev, tako pozna samo poljski socializem: drugega izkustva nima."

Kako škof Grmič malo čuti tudi s slovensko Cerkvijo, je prav tako izpričal v omenjenem intervjuju. Slovenske škofo, vernike in duhovnike skrbi ateizacija vzgoje v šolah. Stirje bogoslovni profesorji so v "Družini" pred nekaj meseci ob analizi nekega šolskega učbenika pokazali, kako se ta ateizacija vrši v šoli. Škofa Grmiča se to ne tiče. Vsaka kritika vzgoje v sedanjih šoli na Slovenskem mu je "klerikalizem". V omenjenem intervjuju trdi: "Cerkev bi si morala prizadevati za to, da bi naša družba zares postala sekularizirana, da ne bi bila ne verska ne protiverska, ampak socialistična, angažirana. To pomeni socialistično angažirano šolo, socialistično angažirano vzgojo; ne za vero ne proti njej." Tudi zahteva vernikov po verskih oddajah na radiu in televiziji mu je "klerikalizem".

Naj bo dovolj. Že iz povedanega dovolj jasno sledi, da Vekoslav Grmič ni škof, ki bi čutil s Cerkvijo, s papežem in z ostalimi škofi; je "samohodec". Vatikan je bil o tem informiran in zato ni potrdil Grmiča za mariborskega škofa.

Tako je naše ugibanje. Slovenska, nikdar dovolj oklevetana ideološka emigracija ima pri tem le krivdo, da je v svetovnih časopisih opozarjala na učenje škofa Vekoslava Grmiča. Nikakor pa nima tiste politične moči in vpliva v Vatikanu, kot meni dr. Grmič.

Glede papeža Janeza Pavla II. in njegovega odnosa do jugoslovanskega samoupravnega socializma bi opozorili le na to, da je tiste dni, ko je Vekoslav Grmič dal svoje izjave zagrebškemu "Vjesniku", isti papež sprejel v posebni avdienci predsednika prezidija Mijatovića in potrdil dobre diplomatske odnose z Jugoslavijo. Ob tem obisku so tudi povedali, da bo papež obiskal Jugoslavijo. S tem je potrdil, da Cerkev nima nič proti jugoslovanskemu samoupravnemu socializmu. Cerkvi gre le za to, da se ji v katerem koli gospodarskem in političnem sistemu zagotovi tista potrebna svoboda in neodvisnost, da more vršiti svojo nalogo evangelizacije.

Dr. Vekoslav Grmič za vse te stvari ve, toda on je in hoče ostati "po svojem prepričanju, političnem prepričanju, socialist", kot je sam izjavil.

Zaključimo z besedami nadškofa Suštarja pri večerji po posvetitvi mariborskega škofa Krambergerja:

"Kakor človeško skušamo in moremo razumeti dr. Vekoslava Grmiča, tako tudi trdno upamo, da bo mogoče najti tako rešitev in tak začetek, da bo to v blagoslov in blagor vsem prizadetim. Oba veva (namreč Suštar in Kramberger), da ne ti ne jaz nisva vplivala na odločitve Apostolskega sedeža, pa naj govori ali pišejo kar koli. Ko pa je odločitev padla, je tvoja in moja prošnja, da odločitev vsi sprejmemo v pravem duhu in v iskreni pripravljenosti za sodelovanje" (Družina).

Ali bo dr. Vekoslav Grmič sprejel to znova ponujeno roko sprave?

K. H.

Žrtvujmo se za svoj tisk, ohranimo naš
slovenski list Ameriško Domovino!

Beseda iz naroda...

Pesem, raj in še kaj

WICKLIFFE, O. — V naslednjih dneh bomo mnogo čitali v našem časopisu ali slišali na slovenskih oddajah po radiu o predstavi, ki se bo vršila v nedeljo, 15. februarja, ob pol štirih popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. in nosi naslov "Pesem, raj in še kaj".

Kot nam naslov že pove, bo to edinstvena predstava, ker bo spored svojevrsten in zelo pester, saj bodo pri predstavi sodelovala štiri mlada društva, mlada po letih obstoja in mlada po starosti članstva: pevska skupina "Fantje na vasi", plesna skupina "Kres", "Mladi harmonikarji" in ansambel "Alpski Sekstet". Če ste jih kdaj slišali ali videli na odru, ste se gotovo prepričali, da so vsi v svojem izvajanju pravi mojstri. To bo najbrž njih prvi skupni nastop.

Predstava bo edinstvena tudi v tem, ker so vse štiri nastopajoče skupine soglasno sklenile, da gre ves morebitni izkupiček v pomoč pevskega zboru Korotan pri njegovi turneji po zamejski Koroški in Primorski.

Obeta se nam torej lepo in veselo popoldne, ki bo prineslo obilico zadovoljnega razpoloženja in prijetne zavesti, da vsak po svoje doprinašamo svoj delež pri uresničevanju tega velikega načrta.

Po prireditvi bo plesna zabava, za katero bodo igrali Veseli Slovenci in Alpski Sekstet.

Poskrbljeno bo tudi za jedao in pijačo.

Na svidenje 15. februarja!

L. B.

Kosilo Zveze slovenskih oltarnih društev v pomoč verskemu mesečniku "Ave Maria"

CLEVELAND, O. — Zveza slovenskih oltarnih društev v širšem Clevelandu (Sv. Vid, Marija Vnebovzeta, Sv. Kristina in Sv. Lovrene) se je odzvala pobudi č.g. Jožeta Božnarja, župnika pri Sv. Vidu, naj se priredi kosilo v pomoč odličnemu slovenskemu verskemu mesečniku Ave Maria. Mesečnik izdaja jo franciškanski patri v Lemonu, naročnina pa je le \$2.50 na leto. Rev. Božnar nam je dal dvorano in kuhinjo na razpolago brezplačno.

Znano je nam vsem, kako zelo je narasla draginja. Vsi slovenski časopisi imajo ogromne finančne težave, ker so cene papirja in drugega materiala prav tako poštnine veliko višje, kot so bile pred leti. Ravno tako so prizadeti patri franciškani, ki izdajajo mesečnik Ave Maria. Nadarjeni in požrtvovalni urednik Ave Maria, p. Fortunat Zorman, se trudi na vse načine, da bi naročnina ostala nespremenjena in da tako ne bi bili bolj obremenjeni zvesti, starejši naročniki nadve koristnega mesečnika Ave Maria. Njegova prizadevanja pa potrebujejo našo skupno pomoč!

Zavedajoč se teh nujnih potreb se je Zveza slovenskih oltarnih društev odločila, ob sodelovanju še drugih organizacij, da skupno prirediti okusno kosilo v dvorani avdi-

torija pri Sv. Vidu v nedeljo, 8. marca. Naše izvrstne kuharice nam bodo pripravile govejo pečenko, kurjo pečenko, juho in pecivo. Serviranje bo od 11.30 popoldne do 2. popoldne. Cena kosila za odrasle je \$5, za otroke \$2.50. Vstopnice so že v predprodaji in jih imajo odbornice vseh štirih fara, naprodaj bodo tudi pri vходу na dan kosila.

To bo naše prvo Zvezino kosilo in upam, da se boste odzvali v velikem številu. Pomagajte, da ohranimo naš mesečnik Ave Maria, ta dragoceni zaklad slovenskega verskega berila, ki igra tako koristno vlogo in duševno razvedri mlade in starejše bralce. Ohranimo ga v spomin naših dragih, pokojnih mamic, ki so takoj ob početku postale naročnice in ostale zveste do konca življenja! Mesečnik Ave Maria je moral biti v naših domovih. Podarimo ta biser slovenskega naroda tudi slovensko-ameriškiemu rodu, kot večni testament.

Kjer je skupnost, tam je uspeh! Prizadevale se bomo, da boste res dobro postreženi z okusnim kosilom. Ves čisti dobiček bo odposlan č. pp. v Lemont za nadaljnjo izhajanje Ave Maria.

Torej, ne odlašajte! Nabavite si vstopnice in pridite, da bo naše prvo Zvezino kosilo uspelo.

S priručnim pozdravom vam kličem: Na veselo svidenje!

Mary Marinko, preds.

Koncert U.S.S. godbe in tekmovalje v peki peciva veliko obehata

CLEVELAND, O. — Kot smo že poročali, Združeni slovenski društvi (U.S.S.) priredi to nedeljo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. tretji vsakoletni koncert U.S.S. godbe na pihala. Ta godba, edina te vrste med nami v ZDA, bo obiskala Slovenijo letos in seveda potrebuje precej denarja za kritje vseh stroškov.

Kljub temu, da bo nastopala med drugim na turistični prireditvi "Kmečka oheet" v Hali Tivoli v Ljubljani, ki je seveda za tamkajšnje organizatorje dobičkanosna zadeva, menda morajo pri U.S.S. godbi poskrbeti za vse stroške. To je nadaljevanje prakse, da ko pridejo Slakovci in drugi iz Slovenije v ZDA, jih moramo kar čedno nagradjevati denarno, ko pa gredo naše kulturne skupine v Slovenijo, zopet so odgovorne za veliko večino vseh stroškov, če že ne za vse.

Vsi, ki so prisostvovali kateremu od nastopov U.S.S. godbe, vedo, da glasbeniki igrajo res odlično in da jih je vredno poslušati in podpirati. Pod spretno taktirko g. Normana Novaka bomo najbrž tudi letos opazili napredek. Po koncertu bo običajna zabava in ples, igral pa bo Alpski Sekstet.

Vstopnice za koncert so že na razpolago pri Tony's Poika Village na 971 E. 185 St. in Tivoli Enterprises na 6419 St. Clair Ave. Nekaj je še se dežev pri mizah na parterju, na balkonu pa jih je več. Vstopnice za parter ali balkon so po \$4, za otroke pa \$2. Pri U.S.S. so se odločili tudi, da prireditelj tekmovalje v

peki raznih slovenskih peciv. Prijavilo se je lepo število Slovencev, ki bodo začele tekmovalje v nedeljo že ob 10. dopoldne. "Sojenje" bo med 1. in 2. uro popoldne, sodniki in sodnice pa bodo "nepriestranske" osebe. Med sodniki ne bo nobenih članov U.S.S. Previdni so! Zmagovalke bodo prejele trakove različnih barv. Nobene tekmovalke ne bodo pustili na cedilu, vsaka bo prejela nagrado, le da bodo nekatere nagrade bolj cenjene kot druge.

Poudarjajo, da bo to tekmovalje samo v prizidku (Annex) Narodnega doma, obiskovalci bodo morali torej rabiti zadnja vrata. V glavni dvorani bodo namreč na delu člani U.S.S., katerih naloga bo priprava za koncert.

Sodeč po prejšnjih koncertih U.S.S. godbe, bo obisk zelo dober. Bodite tudi vi med navzočimi rojaki!

Rudolph M. Susel

Človeško življenje

Ljudje se vedno pritožujejo, da imamo preveč dela — a premalo počitka, spanja in razvedrila; da so šole preveč zahtevne in maše predolge — a premalo časa za sport. Kaj je res? Poglejmo, kaj je delal vse življenje človek, ki je pravkar izpolnil 70 let.

1. 23 let je spal. (Toda nekateri ljudje potrebujejo samo tri ure spanja, drugi pa celo 14 ur.)

2. 11 let je delal. (Povprečnemu emigrantu se godi tako, kakor se je godilo očetu komika Sama Levensona. Ko je prišel v ZDA, je kmalu ugotovil, da ceste niso tlakovane z zlatom; da mnoge niso niti tlakovane in nazadnje, da je nekatere moral tlakovati sam.) Pravilo je: važno je, kako delaš in ne kaj delaš.

3. 8 let je porabil za razvedrilo — šport, zabave.

4. 6 let je jedel.

5. 5 let in pol je porabil za lepotičenje, umivanje, kopanje. (V tem delu so ga posekale opice. Te porabijo več ur na dan za lepotičenje sebe ali zakonskega druga.)

6. 3 leta je porabil za izobraževanje. (Pametni Thomas Jefferson je rekel, da je izobrazba najboljša podlaga svobode in sreče.)

7. 3 leta je porabil za branje. (Leta 1974 je bilo v ZDA 4255 časopisov, 2037 periodičnih publikacij in izšlo je 21.877 knjig.)

8. 3 leta je porabil za razgovor. (Med obema spoloma ni razlike, čeprav pripisujemo jezičnost samo ženskam.)

9. Pol leta je pa porabil za molitev. (Večina ni bila taka, kakor je bil pisatelj Isaac Bashevis Singer, ki je o sebi zapisal:

"Molim, kadarkoli sem v stiski. In ker sem vedno v stiski, ni dneva, da bi ne molil. Prepričanje, da more človek narediti vse, kar hoče, brez Boga, mi je tako tuje in oddaljeno kakor severni pol.) Torej — najmanj časa porabimo za Boga.

(Iz newyorške prosvete)

ZA SMEH

"Obtoženi ste, ker ste sosedu rekli osel."

"In kdo od obeh me toži?"

*

"Kupil sem si novo srajco, a ovrtnik mi je preozek."

"Poskusi si umiti vrat!"

*

Najbolj pametna leta v življenju so tista, ko začneš spoznavati, kako si neumen.

Karikatura nekega slovenstva

II.

Takšno je bilo slovensko "odpiranje svetu", ki samo po sebi še ne more pomeniti nekaj slabega, če ne bi šlo za umetno ustvarjanje psihoze, ki porazno deluje na miselnost slovenskih ljudi. Psihoza, preračunana na človekove instinkte; človek si želi, da bi postal imenitnejši in pomembnejši, da bi imel ugled v družbi. Instinkti, ki so sicer naravni, a lahko spremeni človeka v karikaturu, če se prepusti zgolj posnemanju, snobovstvu in naivnosti.

In zdi se, da se je ravno to zgodilo. Pri tem so svojo odločilno vlogo opravila tudi množična občila. Radio, tisk in danes televizija so že v vsaki hiši in nimajo sploh nikakih ventilov več. Tuje senzacije, banalnosti, popevkarstvo prevladajo nad domačo stvarnostjo, prepisane navadno iz tujih revij, ter ustvarjajo pri prihajajočem mlajšem rodu "mednarodni" okus.

Takšno večletno psihološko nasilje preko javnih občil pripelje postopno do odtujenosti domačemu okolju, domačemu svetu ter njegovim izročilom. Mnogi se naravnost prisilijo, da govorijo in se zanimajo za najnovejše popevke, melodije, senzacije, ki jih prinaša svetovni tisk, za njim pa matični, začenši od Beatlesov dalje... Podobno kot se mladostnik muči s cigareto, da se je navadi in mu postane všeč, tako se večji del slovenske javnosti muči z "mednarodnim" in dozdevno naprednim. Avseniki in njih polke prihajajo iz mode.

Vrsta "mednarodno" razgledanih piscev (T. Kermavner, Kramberger, Pirjavec in še kdo) poskuša tej "novi stvarnosti" nadeti ideološko kulturno ali neke vrste estetsko utemeljitev. Dozdevna ničnost slovenskega sveta naj bi se ne mogla meriti z Evropo ali svetom. Zato bi bilo najbolje, če bi slovenski narod ukinili...

Da bi prav dojel tako psihotično stanje v domovini matični, tisti domovini, ki bi morala pravzaprav izžarevati na vse njene dele smisel in vero v slovenstvo, bi se bilo treba povrniti kakih sto let nazaj, v sredino oz. v drugo polovico prejšnjega stoletja. Morali bi iskati korenino takšnega pojave, ki ni mogel nastati kar čez noč.

V prejšnjem stoletju se po zatonu fevdalnega reda uveljavljali v Evropi nacionalno oz. nacionalistično gledanje na narod. Narod je od tedaj jezikovna, medtem ko je bil do tedaj zgodovinska skupnost. Narod torej ni več zgodovinska tradicija skupnosti na nekem ozemlju, temveč skupnost ljudi enega jezika.

Meščanski oz. kapitalistični razred uveljavljal novo ideologijo velikega državnega naroda, kateremu naj bi se umaknili drugi, majhni in "nezgodovinski", za kakršne so razglašeni. Ti majhni in menda nepotrebni narodi napravljajo prostor "velikim".

Ob takšnem kritičnem prelomu narodnih pojmovanj, se slovenstvo znajde skorajda brez vsega. Brez šolstva, brez pomembnih kulturnih ter izobraževalnih ustanov, kot je npr. univerza, brez uradnega slovenskega jezika v upravi, brez izčiščenih narodnostnih idej; znajde se, skratka, brez vsega najosnovnejšega nasproti divji propagandi sosedov, ki ga hočejo narodnostno, zrušiti in si prisvojiti njegovo ozemlje.

Te namere ustvarijo najprej močan odpor slovenskih piscev, pesnikov in pisateljev, ki začnejo ustvarjati slovensko

književnost, skoro bi rekli, nič. In to brez upanja, da lahko kljubovali nacionalističnemu gospodarskemu in propagandnemu pritisku sosedov v prvi vrsti velikonemškemu nacionalizmu, ki že utrjuje svoje postojanke na obalah Jadrana. (Zadnji zapoznan poskus te nacionalistične nemške blodnje je bil "Adriatsches Kuestenland" med zadnjo vojno.)

Toda, če so književniki v kulturnem področju uspeli ustvariti Slovincem pomembno književnost kot protiteleso nacionalističnemu nemškemu pritisku, pa niso znali in tudi niso zmogli zaustaviti vseh vplivov nacionalistične propagande sosedov na drugih področjih narodnega in družbenega življenja, zlasti še ne takoj, ker se je ta nacionalistični protislovenski težnja vsidrala v nekatere panoge znanosti in si nadela videz akademskosti in znanstvenosti. Kdo bi si upal podvomiti v avtoriteto razglašeni delnanj na avstronemskih univerzah?

Na teh univerzah so izhajali seveda iz nacionalističnega buržoaznega modela velikega naroda-države, kar je bilo popolnoma neustrezno za ovrnotenje jezika, izročil in zgodovinskih socialnih konceptov. Vsi narodov kmečke kulture kakršni je tudi slovenski. Torej za ovrnotenje tiste stilistike zgodovinskih predgovinovskosti, kot jo ovrnotuje naš narod. Nastalo se paradoksalno vzdrušje, ko novo zliti veliki narodi, ki se komaj združili, očitno "nezgodovinskost" resnično zgodovinskim narodom.

Slovensko izobraženstvo ob tem sočenju odgovorilo oz. sploh ni bilo nanj ustrezno pripravljeno. Preveč se je neslo na nemško znanstvenost. Pa tudi na ravni takratnih socialnih raziskav se nismo mogli izdelati ustreznih priporočil. Vprašanje je, ali bi takšne protiparadigme v danih razmerah sploh moglo uveljaviti nasprotno razlagam, ki so prihajale iz nemških, avstronemških, tudi italijanskih univerz, stopale z vsok znanstveno avtoriteto in imele za sabo podoben ro in kritje avstrijskega javnega aparata. Torej, ali bilo takrat sploh mogoče uveljaviti drugačna naziranja?

Da bi lahko nasproti nemškemu psihološkemu in propagandnemu pritisku ustvarili primerno obrambo, je slovensko izobraženstvo tesno seglo po panslovanski ideologiji, ki jo je začela širiti ruska Rusija. V okviru panslovanskega vstajanja smo se lahko Slovenci začutili kot "veliki narod" (od Trsta do Vladivostoka!).

(Dolje)

Naročniki pišejo

Pittsburg, Kans. — Spoštovani pri Ameriški Domovini! Pošiljam vam ček za obnovo naročnine, \$2 pa sta za skovni sklad. Z Domovino sem zadovoljen, ker mi prinaša čas. Upokojen sem in berem dopise, posebno nove, ker sem iz istega kraja kot on. Lepo pozdravljam dopisnike in vse v uredništvu. Želim vam obilo srečanj v novem letu 1981, da bi mogli še dolgo ohraniti lep slovenski tisk.

Andrej Habjan

Kupujte pri trgovcih, oglašujejo v tem listu. Svoji k svojim!

KANADSKA DOMOVINA

ODMEVI S PRERIJE...

II.

Naši ljudje menda še kar vsi delajo, delo v gradnjah se vključ vrenu tudi v zimah nadaljuje, tako da tudi sezonska dela napredujejo, saj z modernimi tehničnimi pripomočki mnoga dela teko naprej in klubujejo kakršnemu koli vremenu.

V dveh slovenskih družinah so dobili naraščaj, umrli v naši srenji nihče, zdravja se nas še kar nekako drži, kar potrjuje rek, da če si zdrav, si svojevrsten milijonar. Le Hribarjeva mama, ga. Antonija Hribar, ki se bliža 88. rojstnemu dnevu, je že mesece v bolnici, pa kljub vsemu izredno mirno premaguje težave, ki se mnogim že preje ponujajo zaradi visokih let.

Nikoli ni tožba iz njenih ust, zanima se za vse, bistro sledi vsem življenjskim dogodkom — le mohorjevk ni zmogla raznositi, kot vsa prejšnja leta. Sin Janez je vskočil na pomoč in nam s knjigami prinesel slovenske pozdrave in neupogljivo slovensko zavest s Koroške, ki vključ soterim šikanam in krivicam nemške večine noče narodnostno kloniti, kaj šele umreti. Koledar in posebno še Mauserjevi knjigi so nam spet vrnili kos predvsem gorjskih dni...

Tule nas je nekako 30 družin, mohorjevk pa le v desetih družinah, kar gotovo ni preveselo. Predobro nam je, preveč smo zabiti v delo, nekateri lahko živijo celo brez dnevnega časopisa, kje naj se torej najde čas in smisel tudi za našo slovensko knjigo in žrtve za slovensko ohranitev v svetu...

Draginja se seve dotika tudi nas, hvala pa Bogu, da je v Alberti le nekako 3% ljudi brez dela (v Kanadi je nekako 8% nezaposlenih) in se vsak skuša po svoje zrniti skozi tu in tam trde dni. Mnogi, predvsem na vzhodu, menijo, da je Alberta sodobna Indija. Korošandija in zato se v njo zateka menda več tisoč priseljencev mesečno. S temi novimi pa se seve večajo tudi vsakovrstne težave, vsi ne najdejo dela in ne stanovanj, ali pa je vse predrago za njihove žepce.

Mladi marsikje trdijo, da ne prenosa. Zato je zlasti v večjih mestih, posebno v Edmontonu in Calgaryju, vedno več protizakonitih dejanj, pretepotov, tatvin, ropov, posilstev in tudi umorov. Seve so stroški vzdrževanja reda vedno večji in v manjših krajih težko zmožljivi.

Muhasto vreme je seve do prineslo velike izgube zlasti turizmu, od katerega zahod delno živi. Smučarje v južni Alberti zaradi pomanjkanja snega niso niti odprli, s tem pa izgubili visoke tisočake, saj so npr. božične počitnice čas, ki gostinstvu prinese največji promet in s tem nujne dohodke in dobičke.

Deževje in sneg, poplave in plazovi so pa predvsem v Br. Columbiji povzročili velikansko škodo. Zastoji v prometu, raztrgane in odnešene ceste in razdrto in odnešeno železniško omrežje ter mnogi mostovi so prinesli prav pred-

božične dni kaj težke dneve desetisočim. Mnogi so bili ujeti na potovanju, ko si večina želi praznovati božične dni, ki so vernim najbolj pomembni družinski praznik doma, ker so bile mnoge prometne linije zaprte, mnoge kje promet z vozili enostavno nemogoč.

Tudi todle okoli sta snežna viharja blokirala ceste, oteževala promet in grmadila škodo. Prej mokrote preveč naenkrat, zdaj pa prah in tako vreme, da sem oni dan videl farmarja, ki je prevlačil polje... Pa nekatere že skrbi tole vreme, ker posevki nimajo snežene odeje, veter suši zemljo, ki ji že itak jesen ni dala preveč moče. Pa vremenskim nepravilnostim lahko le kljubujemo, ukazovati in usmerjati pa jih ni mogoče. Gotovo pa je, če bi človek lahko ukazoval vremenu, bi tudi to spakredal, kot tisoče drugih del...

Lansko leto je prineslo Alberti več dolgih štrajkov. V Calgaryju so učitelji štrajkali nad 4 mesece (od maja pa tja do septembra). Ni šlo toploti toliko za plače kot za skrajšano dnevno učno dobo (20 učnih ur na teden) in

zmanjšano število učencev v razredih (20). Poravnali so se za silo, zahtevam ni bilo doslej ugodeno. Vse proučujejo komisije, brskajo in preusmerjajo, pa hudo počasi. Člani takih komisij so plačani od dneva in ne slabo, torej ne čutijo nujnosti reševanja.

Se daljši štrajk pa uživa albertske pivovarne. Delavske pogodbe s pivovarnami so potekle že lansko spomlad, obnovitveni razgovori niso uspeli in nezadovoljnemu pivovarniškemu delavstvu so vodstva pivovarn enostavno zaprla vrata... Torej naj bi imela Alberta pivsko sušo. Pa kot statistike povedo, zapijo Kanadčani visoke milijone in zdi se, da bi bili tudi Albertčani raje lačni kot žejni in zato gre zdaj v promet zlasti ameriško pivo, ki je sicer menda malo bolj voden, pa skoraj podvojeno v ceni. Zganjih pičac in vina je dovolj, tako da smrti zaradi alkoholne jeze ne bo, ker tudi todle se za pičajo in cigarete že nekako zvrta, četudi sta prav ti dve razvadi nezdravi in vzrok velikim težavam v družinah in družbi...

Vsem bralcem in znancem po širnem svetu pa zdravo in zadovoljno pravkar začeto novo leto

Pak

dolarjev, kar pomeni, da je ZSSR največji trgovinski partner Jugoslavije. Lani je SFRJ plačala ZSSR več kot milijardo dolarjev za nafto in naftne derivate. Sovjeti kupujejo veliko ladij iz jugoslovanskih ladjedelnic. Ladjedelništvo v SFRJ je sedaj deseto najmočnejše na svetu.

Slovinci so hladni, zaprti narod!

LJUBLJANA — Tako je rekel novinarki Dela Marjeti Novak študent iz afriške države Čad Dadi Mahadjirmi. Novinarka se je zanimala za način življenja tujih študentov v Ljubljani in je našla med drugim tudi na čadškega študenta. Mahadjirmi študira že četrto leto na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Rekel je, da poučevanje slovenščine na Filozofski fakulteti ni najbolje organizirano, prav tako so težave glede "zunajšnjijskega življenja". Nato je napisala novinarka naslednje:

"Po Mahadjirmijevem mnenju je v posameznih Slovincih še precej rasistične miselnosti, in kar je najbolj presenetljivo, zlasti med mladimi."

Nato citira študenta dobesedno: "...vendar Slovence doživljam kot zaprt, hladni narod. Rad bi poudaril, da je takšno moje osebno mnenje, morda imajo drugi prijetnejše izkušnje. Pogosto se mi zgodi, da me mladostniki na cesti zasmehujejo. Iz tega sklepam, da njihovo domače vzdušje ni naklonjeno tujcem, od kod bi sicer izvirala njihova napadnost."

Med študenti v njegovem letniku, pravi Mahadjirmi, vedo, kako mu je ime, največ trije. Pripomnil pa je, da so profesorji zelo potrpežljivi.

V naslednjih številkah Dela je bila vrsta člankov, v katerih so drugi tuji študenti v Sloveniji povedali na dolgo in široko, kako jim je vse všeč.

Žarnice izginjale

LJUBLJANA — Za novoletne praznike so komunalci okrasili Ljubljano z 10135 žarnicami, novo leto pa jih je pričakalo le še 5015. O tem je za Delo pisal novinar Dejan Vodovnik. Po njegovem mnenju je eden glavnih vzrokov, zakaj so Ljubljani izmaknili žarnice, dej-

stvo, da jih sploh ni mogoče dobiti v trgovinah. Zato marsikateremu občanu ni bilo treba iti po žarnice čez mejo. Edine žarnice, ki so ostale na novoletnih jelkah, so bile tiste, ki so bile za povprečno visoke Slovence le previsoke, je pisal novinar Vodovnik.

Ogenj v elektrarni

TRBOVLJE — Dne 7. januarja je ogenj v trboveljski plinsko-parni elektrarni uničil generator. Škode je za 70 milijonov dinarjev, popravila bodo trajala dve leti. Ogenj je izbruhnil zaradi okvare na stikalu.

Manj potnikov proti Trstu

TRST — Lani je prestopilo mejo SFRJ prek prehodov, ki vodijo v Trst, nekaj manj kot 22 milijonov ljudi, kar je za 24 odstotkov manj kot leta 1979. Čeprav je bil to največji padec potniškega prometa v zadnjem desetletju, dejstvo je, da je prešlo mejo preko prehodov pri Trstu pred 10 leti kar 70 milijonov ljudi.

Znano je, da Jugoslavlani gredo v Trst predvsem zaradi nakupov potrošniških artiklov, ki jih ni dobiti v SFRJ ali so v Jugoslaviji dražji kot v tujini. V zadnjih letih je pa opaziti, da se potniki preusmerjajo od izdelkov trajne vrednosti k artiklom za vsakodnevne potrebe. Do lani so šli v promet taki predmeti, kot so gospodinjski aparati, tehnični predmeti, avtomobilski deli in tekstilno blago. Lani so pa kupci iz SFRJ iskali pralne praške, kavo, kavbojke in nekatere druge drobne izdelke.

Rekordna draginja

LJUBLJANA — Lani so se drobnoprodajne cene v Sloveniji v primerjavi z letom 1979 zvišale za 30,9 odstotka, kar je rekorden skok. Kaj sličnega se ni zgodilo v vseh 28 letih, odkar zabeležijo take podatke. Podražile so se posamezne reči takole: zelenjava za 106 odstotkov, kurjava za 83,3, sadje za 59,7, jajca za 58,9, vozila za 52,9, pohištvo za 43,4, mestni izdelki za 39,9, žito in žitni izdelki za 37,1, gradbeni material za 35,4, kemična sredstva za 32,5, tekstilni izdelki za 31,4, meso za 30,7 in obutev za 24,6 odstotka.

80-letnica društva

STARI TRG PRI SLOVENJ GRADCU — Kulturno društvo v krajevni skupnosti Stari trg bo letos slavilo 80-letnico delovanja. Sedaj ima društvo okrog 300 članov, od katerih je 100 aktivnih. Vključeni so v gledališko, recitaci-

sko in folklorno skupino ali pa v moški pevski zbor. Najbolj aktivna je gledališka skupina, ki je nastopila več kot 40-krat, največkrat na polnih starostnih igrah na prostem.

(Pripravil R. S.)

Pesimizem ni upravičen

TRST, It. — Večkrat srečamo ljudi, ki so se vrnili s počitnic, ki so jih preživeli kje na Južnem Tirolskem, kjer jim je napravila močan vtis strnjnost tamkajšnjega nemško govorečega prebivalstva, njegova narodna zavednost in učinkovitost v obrambi narodnostne podobnosti in gospodarstva južnotirolskih krajev.

Taki vtisi povečujejo v ljudih, ki so temu prisostvovali, pesimizem pri presojanju naših slovenskih razmer v zamejstvu, naše politične razcepljenosti, malostevilnosti, pa tudi neučinkovitosti v obrambi naših gospodarskih koristi. Zdi se jim, da smo Slovinci na poti propadanja, medtem ko se na Južnem Tirolskem vse ugodno razvija za tamkajšnjo nemško govorečo, dejansko bi lahko rekli avstrijsko manjšino, ker pač gre za Južne Tirole, ki so pred prvo svetovno vojno spadali k avstrijski deželi Tirolski.

Vendar pesimizem, ki se ob tem polašča nekaterih slovenskih ljudi, ko primerjajo stanje na Južnem Tirolskem s stanjem slovenske manjšine v Italiji, ni upravičen.

Predvsem bi se morali vedno zavedati nekega dejstva: da je bila velika večina slovenske Primorske po zadnji vojni spet združena s Slovenijo, od katere je bila leta 1918 nasilno odcepljena, medtem ko se niti košček južnotirolske zemlje ni mogel po zadnji vojni ponovno združiti z matično Tirolsko in Avstrijo. V tem so doživeli primorski Slovinci neprimerno boljše nacionalno usodo kakor Južni Tirolci.

V Italiji je ostalo sorazmerno malo slovenske zemlje in prebivalstva in ravno v tem je vzrok šibkosti slovenske manjšine. Nedvomno bi se počutili kot manjšina veliko močnejši in bi dejansko tudi bili, če bi ostala vsa Primorska pod Italijo.

Toda ali bi bila to pozitivna rešitev, če bi morali braniti danes slovensko zemljo v Postojni in Idriji, v Tolminu in Ajdovščini pred razlastitvami po italijanski državi in če bi se naši ljudje iz cele Primorske množično selili v velika italijanska industrijska mesta Milan, Turin in Genova, da ne govorimo o Rimu ali Neaplju?

Naši zamejski listi bi imeli nedvomno nekaj naročnikov več, toda omenjena primorska mesteca bi imela danes že italijansko večino, kakor jo imajo Bocen, Meran in še številna druga južnotirolska mesta.

Ko gledamo in se zavedamo naše številne šibkosti, se moramo zavedati tudi tega, kar smo pravkar omenili. Zavedati se moramo, da je južnotirolska manjšina mnogokrat številnejša kot slovenska in da razpolaga z obširnimi, redko posejanimi goratim ozemljem, na katerem ni nobenega resnično velikega mesta, medtem ko je slovensko ozemlje v Italiji na dolgo raztegnjeno v obliki ozkega območnega pasu, torej nezaokroženo in povsod izpostavljeno vplivu večjih ter celo tako velikega mesta, kot je Trst.

Glede na tak položaj je stanje v Italiji še vendarle sorazmerno ugodno. Vzdržali smo pritisk raznarodovanja in asimiliranja za vsako ceno. Danes ni nihče prisiljen, da se asimilira, če sam noče. Slovinci smo v močnem položaju kot lastniki velike večine zemlje okrog Trsta, v okolici Gorice in v Slovenski Benečiji ter na Tržaškem.

Gre samo za to, da bomo znali to zemljo ohraniti v naših rokah in jo obraniti tako pred pohlepom ustanov, ki bi jo rade razlástile, kot pred pohlepom tistih, ki bi jo radi izvalili sedanjim lastnikom za denar. Toda za denar se lahko kupujejo samo kratkotrajne dobrine, medtem ko je zemlja trajna dobrina, ki tudi trajno donosa koristi, kdor zna gospodariti z njo.

Tudi mi imamo tako v tej zemlji kot v našem ljudstvu in v naši poziciji, ki obdaja Trst in Gorico, pa tudi marsikak manjši kraj, odlične karte. Moramo se jih samo naučiti uporabljati.

Ne smemo se vdati v misel, da smo obsojeni na večno izgubljanje in odrinjenost. Obratno, treba je trezno presoditi ne samo tisto, kar predstavlja negativno bilanco našega manjšinskega življenja, ampak tudi vse tisto pozitivno, kar smo že dosegli in kar smo sposobni doseči, če bomo narodno zavedni, složni v naših narodnih zahtevah in politično pri tem čimbolj enotni, pa se bo pokazalo, da je naš položaj veliko boljši, ali pa lahko tudi že v kratkem postane veliko boljši, kot si predstavljamo.

Pri tem je veliko več odvisno od nas samih, kakor pa si mislimo, in veliko manj od Rima, kot se zdi na prvi pogled. Moč je v nas samih, v naši zavednosti, v naših ljudeh in zlasti v naši mladini, ki jo je treba vzgajati v ljubezni do slovenstva in do naših narodnih idealov, ne pa v mrtvih črkah zakonov, čeprav so seveda tudi ti važni. A niso glavno ali celo edino.

(Novi list)

Posvetitev nove zgradbe KSKJ v Jolietu

Posvetitev nove zgradbe K.S.K.J. glavne pisarne v Jolietu, Ill., bo v nedeljo, 22. marca 1981, ko se bo tam vršila tudi seja glavnega odbora K.S.K.J. Jednote.

Spored posvetitve nove zgradbe se bo pričel s sv. mašo ob 12. uri popoldne v cerkvi sv. Jožefa na North Chicago Street. Ob 1.30 popoldne bo slovesno dviganje zastave na prostoru pred novo zgradbo, nato bo od 2. do 4. ure popoldne javni ogled prostorov nove zgradbe.

Ob 6. uri zvečer bo večerja v družabni dvorani Sv. Jurija — St. George's Social Hall — kar je južno od Jefferson Street. Po večerji bo kratek program, nato ples in družabna zabava.

Več informacij glede te zadeve bo objavljenih v prihodnjih številkah Glasila. Pripravljalni odbor pa svetuje, da si vsak, ki se namerava udeležiti posvetitve nove zgradbe K.S.K.J. glavne pisarne v Jolietu, čimprej rezervira prostor, ker je prostor v dvorani omejen le na gotovo število sedežev.

Slovenska vas v zimski obleki.

IVAN TAVCAR:

V ZALI

Povest

"Kanonik Amand je ubežal pred ljubeznijo, ker je bil vzoren duhovnik, vzornejši od mnogih, ki prihajajo danes pred oltar Gospodov, meneč, da Gospod niti med svojimi angeli nima boljših služabnikov, nego so oni! Pa kaj hočemo soditi: kanonik Amand je pobegnul pred ljubeznijo in zato smo lahko prepričani, da je dobil milost v Gospodu. Kakšna pa bo naša sodba, ne vemo: pravična gotovo, ni pa gotovo, če tudi milostljiva! Bog je vsemu gospodar in mi vsi smo črvi pod Njega roko. Ne sodite, da ne boste sojeni sami!"

Povedal sem vam že, da so kanonika Amanda odnesli po senčnati Zali. Ležal je na nosilnici in užival hlad gozdne sence ter iz polnih prsi srkal čisti, z gozdnim duhom napolnjeni zrak.

"Tako mi je lahko danes zjutraj, Conrade," je spregovoril veselo, "in svojega telesa ne čutim in kakor ptica pod nebom bi malone zletel s trtega ležišča!"

"Da bi le že bili v Loki!" vzdihne stari sluga.

"Kaj vzdihuješ, starec," odgovori Amand, "in čemu si

želiš v pusto Loko? Danes bomo se lovili in pripravili puško, da mi je lahko podaš vsak trenutek, če mi sveti Hubert podeli kaj sreče!"

Dospeli so tja, kjer je kanonik prvi dan svojega lova streljal na medveda.

"Tu obstojmo," ukaže nosačem, "in na zemljo postavite nosilnico! Tu je pravi kraj, kamor mora priti vse, kar plaho beži pred psi! Ustavimo se torej! In ti, Conrade, bodi pripravljen — saj vem, roka se mi je že toliko popravila, da bom streljal brez težave! In morda tiči še kje medved v tej gošči in ne čudil bi se, če bi bilo tako! Oj, to bi bila prava sreča, če bi ga ubil prav ondi, kjer me je oni trgal z neusmiljeno svoj šapo!"

ski rog in psi zahrume, da V dolu se veselo oglašajo lovkar vse odmeva. Uslišal je Bog želje Amandove, in prav takrat se je dvignila zverjad s svojega ležišča. Ukrasti se je hotela svojim preganjalcem in ko je čutila, da se približujejo, se je splazila potuhnjeno s svoje postelje in krenila proti vrhu. Bil je medved velikan in ko so razlju-

čeni psi v nižini zavohal gor-ki sled njegov, tedaj je že pri vrhu, ondi, kjer so čakali lovci, stopil na planico in grčee in mrmrajoč obtičal nekaj trenutkov na mestu. In bolnega lovca je preobvladovala lovska strast in menil je, da je zdrav, kakor je bil prej, nje dni, in vzpel se je in dejal svojemu slugi: "Za Boga svetega, puško, Conrade, podaj mi puško!"

In sluga mu je podajal puško, ali onemu ni služila roka in ko se je hotel vzpeti z ležišča, se mu je zbudila neznošna bolečina v rami in zadnja kaplja krvi mu je izginila z upadlega lica. Omahnil je na nosilnico in pričelo se mu je blesti in zaklical je: "Ha, ali vidite, kako krasno je zadet in v svoji krvi se valja po zemlji! Oj, nebo se odpira in svetnik, sveti Hubertus, prihaja po njem! In jele- ni z zlatimi rogovi so okrog njega! Mene pa obsipljejo s cvetjem rdečim!"

In res, obsulo ga je rdeče cvetje, toda bila je to rdeča kri življenjska, ki se je ulila iz njega! Kanonik Amand je pri tej priči umrl in njegova duha je splaval pred našega Boga na sodbo... Tako je bila tudi njemu ljubezen v pogubo, ker ga je prisilila, da so je odpravil na mučno pot, ki je nikdar ni mogel prebiti. Mi pa, ki smo pošteni lovci, ki ne obrekujemo nikogar in vsakomur želimo vse dobro, se spominjamo v ljubezni kanonika Amanda: Bog podeli mir njegovi duši, nam pa obilo lepih lovskih dni, in posebno tedaj, kadar se zatečemo semkaj v črno Zalo! To je moja povest o kanoniku Amandu! Izpolnil sem, kar mi je nalagala dolžnost in sedaj ste na vrsti vi, da takisto izpolnite svojo dolžnost. Jernač izpod Skale, tam na veji visi petelin in kakor veš, dela obljuba dolgove. Sproži se torej, da bomo tudi na tebi videli, kako nam je vsem ljubezen v pogubo, kakor je bila v pogubo kanoniku Amandu, ki je pred dve sto leti umiral v Zali, in morda prav to, kjer se mi sedaj veselimo življenja!"

"Kaj bi silili kmeta," odgovori Jernač slabe volje, "da bi vam govoril o svojih neumnostih? Pa tudi poseben lov ni bil danes, čemu bi tedaj lovili prazne marnje? Molčimo rajši in zaspiamo, ker smo počitka vsi potrebni! In pri tem ostanem!"

"Ne uideš nam ne, ljubi Jernač," spregovorim jaz, vrsta je na tebi in s tem je dognan! Izpij kupo vina, nato pa oklati svoj oreh in konec bodi vsaki besedi!"

Razvedrilo se je lice možaku, ko je vzel kupo v roke in jo zdajci do zadnje kaplje izlil v svoje večno žejno grlo.

"Če ste že toliko radovedni, pa bodi! Lepo povest nam je povedal gospod Andrej. Če vam bo moja všeč, ne vem, pa me malo briga. In pri tem ostanem!"

Jernač izpod Skale pripoveduje:

II.

Kaj naj vam govorim in pripovedujem? Kmetje smo siromaki in sicer največji takrat, kadar se ženimo, kakor se ženi divji petelin na smreki. Samo na svojo kokoš misli in na drugega nič, in čim več jih ima, tem večji siromak je. Da se nas Bog usmili, tudi človeka se — vsaj enkrat v življenju, včasih tudi večkrat — prime nekaj takega, kar se pomlad za pomladjo prijemlje divjega petelina, da ničesar ne vidi in ni-

(Dalje)

Posvečenje novega škofa v Mariboru

Maribor, Slovenija — V nedeljo, 21. decembra 1980, je bilo v mariborski stolnici slovesno posvečenje novega mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja. K slovesnosti na to nedeljo se je zbralo blizu 3000 vernikov, nad 300 duhovnikov ter devet nadškofov in škofov. Obred posvečenja novega škofa je trajal dobri dve uri, opravil pa ga je v slovenskem jeziku pronuncij v Belgradu, nadškof Michele Cecchini; soposvečevalca sta bila ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar ter graški škof dr. Johann Weber.

Zanimivo je bilo izročanje darov vernikov pri mašnem darovanju. Predstavniki vernikov so prinesli novemu škofu med drugimi darovi vino iz Slovenskih goric, kjer je škofov rojstni kraj, škofova še živeča mama pa mu je darovala hleb kruha, ki ga je sama spekla za to priložnost.

Po stari slovenski navadi so ob koncu maše na vrsti čestitke in pozdravi novemu škofu.

Po končanem obredu posvečenja se je med navdušenim petjem pesmi "Marija skoz življenje" pomikal dolg sprevod duhovnikov, škofov ter novega škofa iz stolnice v škofijski dom, kjer je novi škof priredil bratsko srečanje.

Pri tem srečanju je najprej spregovoril novi škof sam, takoj za njim pa mu je izrazil dobrodoščilo in iskrene čestitke slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Dr. Franca Krambergerja, novega mariborskega škofa, gotovo osebno pozna več naših rojakov tu v Ameriki, ki so doma iz Slovenskih goric,

posebno iz okolice sv. Lenarta v Slovenskih goricah.

Ribničan Matevž na svoji poti

To vajte, da se gre iz Trsta v Ribnico čez Kras. Kraševci so pa vsi vražji, samo glavno imajo pasjo. Kumaj sem se jim prikazal, se je že znašlu kruota in mi je začela negajati. De pa mi lončarji najsmo kar bodi, vaj ves svajt, pa tudi najsem na dolgo ostal besajde.

Kruota je bilo punče po laj-tih godnu za moža, po pameti za šibo.

Pa mi pretese lonec, vaje, večje sorte je bil, takšne sem dajal po štiri groše anega, par pa po deveta, ker sem jih imel bolj malu. Nu in ta lonec je bil počen, sevajde, kuharice so tudi včasih nerodne.

"Oče", je rjaku kruota in se mrda, "ali je rajs Ribničan tuliku nasukan, da čuje rast travo in vidi, kako žvižgajo planke? Dajte," je rjaku, "če imate kaj pod klobukom, zašijte ta lonec! Ne bom stiskala pri plačilu, laboro mlajka dobite zvrhom prazno in zraven še tri sladke besajde."

Ej, sem dejal, mlajka si samu bolj potrebnu kakor jest, sladke reči so pa tudi za otroke, ne bom te zajedal.

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

Vajš kaj, punče, lonec ti zešijem zestonj; ampak pri nas šivamo hlače nerobe, lonec pa tudi; obrni lonec, punče, tako da bo zunaj, kar je zdaj znotraj, pa ti ga zešijem, de se ne bo poznal šiv in bo držal lonec vso večnost in še tri dni.

No, prideva z liscem v Postojno, je bil pa škric, de me je podražil; pa sem se mu bil tudi dobro odražal.

Vprašal me je: Kuliku košta lončen bas?

Jest sem mu dejal: "Kaj me tu vprašujete, saj ga ne boste kupili."

"Ali le povejte, kuliko košta?"

"Vajste kaj, gaspud, mati županja v Čabrovi vasi so mi hotejli dvakrat zanj škorenj oblizniti ob podplatu; dajte ga vi trikrat, pa bo lončeni bas vaš!"

Katoliško šolstvo za enoten naslop

Washington, D.C. — Uradništvo katoliških šol po vsej Ameriki pregledujejo zadržanje kongresnikov glede njihovih stališč v zadevi davčnega odpisa šolninskih stroškov v privatnih šolah. To bo namreč ena prvih zadev, ki jih bo obravnaval novi - 97. Kongres na prihodnjih zasedanjih. Novoizvoljeni predsednik je v kampanjskih govorih

sicer obljubljal, da bo podpisal uzakonitev davčnega odpisa šolninskih stroškov v privatnih šolah, uspeh pa bo odvisen od glasovanja kongresnikov in senatorjev, kadar bo zakonski predlog predložen v odobritev.

Katoličani so se končno le naučili, da morejo samo z organiziranim nastopom v Washingtonu kaj doseči.

Zavese pomagajo

Zavese in senčniki na oknih nam odlično pomagajo pri varčevanju energije. Zagnjene zavese in spuščeni senčniki zadržujejo toploto v hiši pozimi, poleti pa varujejo dom pred zunanjo vročino.

Cleveland še prvi

Po podatkih ljudskega štetja je mesto Cleveland izgubilo v zadnjih 10 letih 23.8% svojega prebivalstva, pa je kljub temu, da živi sedaj v njegovih mejah le 572,500 ljudi, še vedno največje mesto v državi Ohio.

MALI OGLASI

NEED BIG HOUSE FOR A GOOD PRICE?

Then, see this 3-4 bdrms, family room, lge. living room, big remodeled kitchen. Garage. Close to St. Mary's on E. 156 St. Asking \$25,900.

Invest in 4 suiter, brick on Westropp. \$69,900.

CAMEO REALTY
ANTON MATIC, BROKER
531-6787 (F-X)

ACCOUNTING OFFICE

Full or Part time. Typing required. Must understand Slovenian or Croatian. Call bet. 9 a.m. and 5 p.m. — 881-5158 (X)

FOR RENT

1 furnished room for mature, sober gentleman, with kitchen privileges and laundry. E. 222 area.

Call 531-4515 or 585-3694 (10-15)

Euclid — For Rent

1 bdrm apt., up. Heat and garage included. No children or pets. \$235 a month. 1 month security.

Call 531-8263 after 6 p.m. (12-15)

HOUSE FOR SALE

3 bedroom bungalow. Appliances, basement, attached garage. E. 185 — Nottingham area. To settle estate.

Call 486-3308 (12-15)

HOUSE FOR RENT

2 bedroom duplex. Holy Cross area. Near schools and bus line. Call 731-5562.

(12-15)

FOR SALE

6 room brick home. 3 lge. bdrms. Marcella. Lge. lot. 2 car garage. Mid 50's. Call after 6 p.m. — 531-3416.

(14-19)

HIŠA NAPRODAJ

6-sobna enodružinska z garažo za 1½ avta, v collinwoodski okolici. Kličite 481-0509 med 6. in 8. uro zvečer.

(15-22)

FOR RENT

2 family — 4 rooms, up. \$175.00 per mo., plus security. Call after 6 p.m. 268-2337

(15-17)

BRICK BUNGALOW

3 bdr., 1½ baths, fenced yard. Grovewood & Waterloo area, \$48,800.

Call 692-0718 for appt. (15-20)

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City..... State..... Zip.....

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO